

1994. szeptember 30. - **Kávé, szamba, Pelé.** Elég e három szó és máris tudjuk, Brazíliáról van szó. Ha azt mondom, Cukorsüveg, ha azt, hogy Copacabana vagy azt, hogy Corcovado, már hallom is: Rió! A sokarcú város. Talán egyik-másik arca álorca. Hisz' még a neve sem igaz: Rio de Janeiro. Január folyó városa nem is folyó, hanem egy öböl partján fekszik. Ami ezt az öblöt illeti, erre nem a legbüszkébbek a rióiak. Ide biztos nem vitték el annak idején a környezetvédelmi világkonferencia résztvevőit. A felette átívelő híd viszont világszenzáció. A Ponté Presidente Costa e Silva hossza 13 kilométer, s ebből 9 a tenger fölött húzódik.

Tűzkeresztség

A brazilok nagyon előrelátóak. Legalábbis ami a kilátóépítést illeti. Már a század legelején szöveget üttött egy mérnök fejébe, hogy itt ez a Cukorsüveg, ne álljon ez a hegy csak úgy magában, építsünk rá egy kilátót kötélpályával! Föl is avatták 1912-ben. A néhány méter híján 400 méter magas Cukorsüvegre átszállással juthatunk föl: először az Urca hegy tetejéig megyünk, majd egy másik kötélpálya visz a csúcsra. Innen aztán páratlan a kilátás, mondhatni, felejtethetetlen. Mint az is, hogy az ide vezető úton, a buszban megpróbáltak kirabolni. Szerencsére éber és gyors voltam, így a fekete tinédzser nem lett gazdagabb egy Canon vakuval. Én viszont gazdagabb egy tapasztalattal. Beigazolódott brazil barátaim jövődölése: ne lepődjünk meg, biztosan ki fognak rabolni! Átestem a tűzkeresztségen, s a nagy számok törvénye szerint ezzel megszüntem Brazíliát.

Egy másik előrelátó építkezés a Copacabana homokjától északra fekvő több mint 700 m magas hegy tetején folyt tíz éven át. A templomi adakozásból épült szobor 1931-ben készült el. A világ legnagyobb katolikus országának hívői világgraszoló látványosságot építettek a külföldieknek. Milliók zárandokolnak el - fogaskerekűn vagy autóval – az áldást osztó Krisztus-szoborhoz. A kilátás csaknem páratlan, mert azzal vetekszik, ami a Cukorsüvegről tárult elénk. A 30 méteres szoboralak kitárt karjai két méter híján ugyanekkora távolságot fognak át. Nyomasztóan kicsinek érzi magát az ember fia a szobor talpazatánál.

Ha jól emlékszem, amikor Pelé a csúcson volt, láttam egy kisfilmet a híres riói tengerpartról, a Copacabanáról. Állítólag innen kerülnek ki a brazil focifenoménok. Való igaz, a süppedő homokban nagyon ügyesnek és gyorsnak kell lenni. Ha viszont a sporttörténelem ismétlődik, nemsokára röplabdában is világelső lesz Brazília. Mostanában ugyanis mintha többen röpipznének, mint fociznak a Copacabanán.

A homokon túl a tenger, pardon, az Atlanti-óceán csodálatos, bár első érintésre kissé hideg. Persze a naptól és forró levegőtől 40 fokra fölhevült bőrünkhöz képest. A plázson zajlik a dolce vita, mezítlábas árusok fennhangon kínálják a hideg vizet, a kólát, a napolajat, miegymást.

Bérelj bringát!

A szállodasor előtti árnyas fák alatt csavargók alszanak és kézművesek szorgoskodnak. Az egyik étterem előtti placcon már hallatszik a szamba ritmusa. Ha kedved kerekedik, táncra pördülhetsz. A zenészek a hegyoldali favellákból ereszkedtek le megkeresni a napi adagra valót. A parti autót két pályája között egymást érik az árusok: kendőt, trikót, törülközőt, fából faragott Corcovadot, kőből faragott papagájt és egyéb csecsebecsét árulnak. És bérelhetsz bringót is.

A part menti szállodák között lakóházak is vannak. A Copacabanán, egészen pontosan az

Avenida Atlânticán lakni, az nem semmi! Reggel az ablakon kitekintve látni, milyen az idő az Atlanti-óceán fölött. A magyarokat itt André Kelemen, a Rozsnyóról elszármazott órás- és ékszerésmester képviseli. A nyugdíjas úr már felhagyott eredeti szakmájával, és vidéki birtokán állataival foglalatосkodik. Az óceánra néző lakásában a legnagyobb kincs egy doboz új szódás-patron, mert ezt Brazíliában nem ismerik.

Nem messze a tengerparttól egy téren vasárnap délelőtt „kinyit” a hippivásár. Hippi nem kapható, s hippik sem vásárolnak, de annál több a bővílárus, no meg a turista. A bőrgarnitúrától a bőrnnyakláncig, a maszktól a cipőig, a kerámiától a festményekig minden kapható. Közben pedig szól a tam-tam és járkák a szambát. Itt is.

Örök szerelem

A közeli partszakaszt Ipanemának hívják. Ez elegánsabb és drágább, s nincs akkora nyüzsi, mint a Copacabanán. Pedig itt is ingyen fürödhetsz, sőt még vigyáznak is rád éber, fegyveres közegek. Ja, és állítólag innen származik a tanga.

A belváros nyüzsgésében „idilli” képet nyújt a galambokat etető nyomorék. Háromkerekű járműve arra utal, hogy jobb családból való, s nem közönséges favellalakó.

Az Avenida Presidente Vargas, a hetven méter széles sugárút egyik nevezetessége a Caxias herceget ábrázoló hatalmas lovas szobor. Az emlékmű mögött katonai parancsnokság székel, így nem véletlen, hogy a szobrot is marcona őr vigyázza. A háttérben a Dom Pedro II. pályaudvar tornya látható.

Néhány méterre az állomás előtt zajlik az élet „sűrűje”. Folyik az alku. A lányok fiatalok, bár nem túl szépek. Az életképhez a domboldali favellák nyújtják a keretet. Arrafelé turistáknak nem tanácsos kíváncsiskodniuk.

A város szívében emelkedik az 1976-ban felszentelt Új katedrális.

Búcsúzóul kanyarodjunk vissza a Guanabara-öbölhöz, melyet folyónak hittek januárban, anno, Brazília fölfedezői! Az öböl egyik kis szigete Paqueta. A Niteróba vezető óriási híd alatt elhaladva egyórás hajóúttal juthatunk ide. Egy dollárért biciklit bérelhetünk és ott fürdünk, ahol akarunk. Például a szerelmesek sziklája mellett. Erre érdemes követ dobni, mert ha rajta marad, a szerelem örökké tart. Ami Riót illeti, bevált. Bár a sziklát naponta letakarítják. Kép és szöveg: **Zétényi Zoltán**